

م
ع
ر
م

م
ع
ر
م

م
ع
ر
م

م
ع
ر
م

م
ع
ر
م

م
ع
ر
م

م
ع
ر
م

م
ع
ر
م

م
ع
ر
م

ARAPÇA • TÜRKE

من الأدب العربي الحديث • MODERN ARAP EDEBİYATINDAN

ÇOK KISA ÖYKÜLER

القصة القصيرة جدا

DERLEYEN ve ÇEVİREN
CUMA TANIK

4. BASKI

ÇOK KISA ÖYKÜLER

ARAPÇA-TÜRKÇE EDEBİYAT SERİSİ - 2

ISBN | 978-605-68663-2-6

41587 sertifika numaralı Muarrib Yayınları'nın 3. eseridir.

Cuma Tanık tarafından derlenerek Türkçeye çevrildi.
Son okumasını **Necmettin İnal** yaptı.
Yayın Yönetmenliğini **Muhammed Yasin Can** üstlendi.

Kapak **Muhammed Yasin Can** tarafından tasarlandı. Mizanpaj **Ahmet Yanar** tarafından yapıldı; Arapça metinde 18 punto Scheherazade fontu, Türkçe metinde 11 punto Bookman Old Style fontu kullanıldı.

4. Baskı, Aralık 2022, İstanbul

© Eserin yayın hakları anlaşmalı olarak Muarrib Yayınları'na aittir.

Yapım, Publishing and Media (P&M)

Baskı, Yılmaz Basımevi (Mat. Ser. Nu: 49749)

MUARRIB®
ARAPÇA EĞİTİM-YAYIN-MEDYA

Aziz Mahmud Hüdayi Mah. Tepsi Fırını Sok. No:9/3

Üsküdar/İstanbul

0 850 304 17 58 – 0 530 225 21 81

muarrib.com

iletisim@muarrib.com

@muarrib (facebook, youtube, instagram, twitter, telegram, tiktok)

ÖNSÖZ

Bu eserde, 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren yazar ve okur çevresinde popülerleşen çok kısa öykü türünün Arap dünyasından örneklerine şahit olacaksınız. Amerikalı roman ve öykü yazarı Ernest Hemingway'in 1925'de kaleme aldığı ilk çok kısa öykü örnekleriyle birlikte yazın dünyasında yerini alan çok kısa öykü türünün Arap edebiyatındaki ilk örnekleri, 1930'ların başında dergi ve gazetelerde yayımlanmıştır.

Faşlı yazar ve eleştirmen Cemil Hamdâvî'ye göre Arap edebiyatında çok kısa öykü türünde ilk örnekler veren Iraklı yazar ve öykücü Noel Res-sâm (نوئيل رسام)¹dir.¹ Ancak bu yazarın yaşamıyla ilgili neredeyse hiçbir bilgiye ulaşılamamıştır. İlk örnekler olmalarından dolayı bu çalışmada Noel Res-sâm'a ait iki adet çok kısa öyküye yer verilmiştir.

Çok kısa öykü türü Batı edebiyatında; very short story, short-short story, microfiction, minifiction, sudden fiction, flash fiction; Türk edebiyatında; kısa kısa öykü, çok kısa öykü, minimal öykü, mini öykü, küçürek öykü; Arap edebiyatında ise kıssa kaçıra cidden, kıssa vamda, kıssa minîmaliyye, luğta kıssaşiyye, kıssa tvîriyye olarak adlandırılmaktadır.

Çok kısa öykünün bağımsız bir tür olduğunu söyleyen yazın eleştir-menlerinin yanı sıra, kısa öykünün bir alt türü olduğunu söyleyen eleş-türmenler de vardır. Yazın eleştirmenlerinden James B. Hall, çok kısa öykünün, kısa öykünün bir alt türü olduğunu, ancak derece açısından belirtilmesi gereken birtakım farklardan da söz ederek şunları söyler:

"Kısa öykü bütünlük gösteren sahneler içeren bir kompozisyonken, kısa kısa öykü tamamlanmamış sahneler sunar; ve kısa öyküye oranla, gerçek hayatta sahip olduğu ölçülerini öyküde bire bir koruyan imge-ler çok daha azdır. Giriş cümleleri okuru uzaklara, kurmacanın gölge-lerle kaplı alanlarına taşır – ve bu açıdan kısa öyküden daha güçlüdür –; bitiş cümleleri ise genellikle daha sezdirimci ve daha derin turlama-lara sahiptir."²

Öykü eleştirmenlerinden Necip Tosun ise çok kısa öykü için şun-ları ifade eder:

1 Heysem Behnâm Burdâ, el-Kıssatu'l-kaçıra cidden fî'l-İraç, s. 3.

2 James B. Hall, "Gelenek ve Kısa Kısa Öykü (Çev. Almıla Özdek)", Adam Öykü, Kısa Kısa Öykü Özel Sayı, 1997, S.12, s.s. 117.

"Kısa kısa öykü sona yönelik bir metindir. Tüm anlatım, finale odaklanmıştır. Sonlarda ise genel beklentileri boşa çıkaran sürpriz bir yan vardır: Çarpıcılık. Anlatı, bu çarpıcı son cümleye göre kurgulanmıştır. (...) Meselenin en az sözcükle anlatılması amaçlandığından ötürü sözcük seçimi ve rafine dil, büsbütün önem kazanır. Sözcük yan anlamlarından ziyade asli, hedeflenen anlama hizmet eder. Kısa kısa öyküde, vuruculuk ve etkinin maksimize edilmesi için Poe'nun "tek etki" kuralı uygulanır."³

Eleştirmenlerin çok kısa öykü türünün yapısına dâir yaptıkları tespitler, söz konusu türün özellikleri hakkında genel bir çerçeve sunması yanı sıra, çok kısa öykü hakkında genel bir perspektifin oluşmasını da sağlamaktadır.

"Modern Arap Edebiyatında Küçürek Öykü: Irak, Suudi Arabistan ve Fas Örneği (Ankara – 2018)" adlı yüksek lisans tezimden yola çıkarak hazırladığım bu çalışmanın, Arapça öğreten ve öğrenenlere faydalı olmasını diler, çok kısa öykü türüne dair yeni çalışmalara ilham kaynağı olmasını temenni ederim.

Cuma Tanık
Ankara, 2018

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

İlk baskısı 2018 yılında yapılan Modern Arap Edebiyatından Çok Kısa Öyküler (Arapça - Türkçe) adlı çalışmam, yaklaşık bir yıl gibi kısa bir sürede tükendi. Zira eserin bilingual olarak yayımlanması hem Türk hem Arap okurunun nezdinde teveccühle karşılandı. Eserin, yalnızca modern Arap öyküsünden örnekler sunması değil, her iki dili öğrenen adaylara geniş bir sözcük yelpazesi sunması da bu ilginin en önemli sebebi.

Bu baskıda, esere herhangi bir ekleme çıkarma yapmaksızın sadece bazı ufak çeviri hatalarının giderildiğini ifade etmem gerekir. Bu itibarla, eserin ilk baskısında gözden kaçmış çeviri hataları için siz okurlarımın anlayışına sığınıyor, göstermiş olduğunuz teveccüh için sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca eserin yayımlanma aşamasından okura ulaştırılma aşamasına kadar her türlü çabayı sarf eden yayıncım Muarrib'e çalışmalarında muvaffakiyetler diliyorum.

Cuma Tanık
Ankara, 2019

3 Necip Tosun, Modern Öykü Kuramı, s. 273-274.

1.

ترطيب

كان كلامه جافاً. فبلّته بدموعها.

Nemlendirme

Adamın konuşması kuruydu. Kadın onu gözyaşlarıyla ıslattı.

Muferrec el-Mucfel

2.

غُصَّة

جَمَعَ مِنَ الدُّنْيَا مَا شَاءَ... لَكِنَّهُ رَحَلَ عَنْهَا كَمَا جَاءَ.

Cefa

Dünyadayken istediği her şeyi elde etti... Ama dünyaya geldiği gibi gitti.

Enes el-Yûsufî

3.

لَدَّة

الْوَرْدَةَ الَّتِي أَحَبَّهَا بِجُنُونٍ... حِينَ ذَبَلَتْ عَلَى (وَسَادَتِهِ)
شَعَرَ بِالْأَشْمِئَازِ..

Haz

Deli gibi sevdiği gül... (Yastığında) kuruyunca tiksinti duydu.

Enes el-Yûsufî

4.

رقصة الزنوج

بينما الغراب يُغَيِّ للِسَّوداء ويرقُص رَقِصَةَ (الرَّاب)،
كان قابيل في رُكْنٍ ما يُفَكِّر في بِناء قَبْر لِقَصِيدَةِ مَيِّتَةٍ.. /

Zenci Dansı

Karga sevdaya ağıt yakıp, (rap) dansı yaparken, Kâbil bir köşede ölü şiir için bir mezar yapmayı düşünüyordu.

Hasan Bartal

المكان المناسب

بَحَثَ الْغُرَابُ عَنْ عَالِمٍ يَعِيشُ فِيهِ لِيَأْكُلَ مُتَخَفِيًّا.
فَوَجَدَ لَوْنَ السُّوقِ السَّودَاءِ.. /

Uygun Yer

Karga, içinde yaşayıp gizlice yiyebileceği bir dünya aradı. Ne var ki karaborsanın türünü gördü./

Hasan Bartal

6.

كُرَّةُ الْمَاءِ

أَمَطَرْنَا شُبَّاهُمْ بِ (الأسماك) وحاَفَظْنَا عَلى نَظَافَةِ
شُبَّانَا، وَعِندَ صَافِرَةِ النِّهَايَةِ احْتَفَلْنَا بِالفَوْزِ.. /

Su Topu

Onların penceresine (balıklar) yağdırdık, kendi penceremizi temiz bıraktık. Son düdükteyse başarıyı kutladık. /

Hasan Bartal

زليخا

لَمَّا جَفَّ البئرُ، هاجرت القبيلة إلا امرأة واحدة ظلتُ
تدلو بدلوها وتبحث عن يوسف.. /

Züleyha

Kuyu kuruyunca, kabile göç etti. Ancak bir kadın kovanını sarkıtmaya ve Yusuf'u aramaya devam etti. /

Hasan Bartal